

18-3

Aan Minister van SZW en Minister voor APP

nota

Beantwoording feitelijke vragen over het Meerjarenplan
Zelfbeschikking 2022-2025

TER BESLISSING

Datum
22 februari 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Bijlage(n)
1

Aanleiding

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft op 2 december 2022 in totaal 69 schriftelijke vragen aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) gesteld naar aanleiding van de door de minister van SZW verzonden brief van 4 november 2022 inzake het Meerjarenplan Zelfbeschikking 2022-2025 (35341-17). Deze brief treft u in de bijlage aan.

De beantwoording van de vragen leg ik aan u beiden voor omdat er een aantal vragen (te weten vraag 12, 35, 50, 51, 58 en 63) ook op het terrein van de minister voor Armoedebelief, Participatie en Pensioenen ligt.

Vragen 9, 13, 14, 22, 23, 39 liggen op het terrein van VWS. Vragen 21 en 41 liggen op het terrein van J&V en vragen 53, 54, 55 liggen op het terrein van OCW. De vragen over inzet op mentaliteitsverandering en financiële zelfredzaamheid zijn gezamenlijk door OCW en SZW beantwoord. De rest van de vragen liggen op het terrein van SZW.

Geadviseerd besluit

- Graag ontvangen wij uw beider akkoord op de voorgestelde beantwoording.
- De minister van SZW verstuurt de brief met de beantwoording mede namens de staatssecretaris van VWS en de minister van OCW aan de Tweede Kamer. Gelijkzeitig wordt aan deze bewindspersonen ook gevraagd in te stemmen met de voorgestelde beantwoording.
- De minister van SZW kan bijgaande Kamerbrief ondertekenen en verzenden, nadat alle betrokken bewindspersonen akkoord zijn gegaan met de voorgestelde beantwoording.

Kernpunten

- De 69 verdiepende vragen zijn gesteld naar aanleiding van de door de minister van SZW verzonden brief van 4 november 2022 inzake het Meerjarenplan Zelfbeschikking. In de vragen wordt om meer duiding gevraagd met betrekking tot:
  - de doelen, actielijnen en doelgroepen van het Meerjarenplan Zelfbeschikking;
  - de samenwerking met maatschappelijke organisaties;
  - de cijfers van schadelijke praktijken;
  - de initiatieven gericht op de versterking van de positie van vrouwen en lhbt+-personen in gesloten gemeenschappen;
  - de verdeling van het budget per actielijn;

- inburgering in relatie tot financiële zelfredzaamheid van vrouwen met een migratieachtergrond;
  - de beoogde inrichting van de evaluatie van het Meerjarenplan.
- Ik vraag uw aandacht voor de vragen 27 en 28 over het monitoren van mentaliteitsverandering en hoe u omgaat met de complexiteit omtrent het monitoren daar schadelijke praktijken enkel te achterhalen zijn als mensen dit zelf melden. Op dit moment zijn we nog bezig met de inrichting van de eindevaluatie van het Meerjarenplan. In reactie op deze vragen geeft u aan dat er voor de verschillende onderdelen van de actielijnen eindrapportages worden opgesteld. Het wordt beoogd dat een nader te bepalen externe partij deze eindrapportages gaat analyseren. Deze partij zal ook de opdracht krijgen om een reflectie te geven op de mogelijke bijdragen die de verschillende onderdelen hebben gehad aan de realisatie van de twee hoofddoelen uit het Meerjarenplan (het in gang zetten van een mentaliteitsverandering en het bevorderen van financiële zelfredzaamheid zie ook de toelichting) . In deze eindevaluatie worden ook de opbrengsten meegenomen van de twee initiatieven uit actielijn 1 die zich specifiek richten op mentaliteitsverandering te weten het op te richten Fonds op Naam en de Alliantie Verandering van Binnenuit 2.0.
- De antwoorden zijn intern afgestemd met de directie PDV en op ambtelijk niveau met VWS, OCW en J&V. Daarnaast is het antwoord op vraag 34, 60 en 66 over de module Zelfbeschikking in de opvoeding afgestemd met Movisie. En het antwoord op vraag 62 over acties naar aanleiding van de evaluatie van het Platform Eer en Vrijheid is afgestemd met het Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS).

Datum
22 februari 2023

Onze referentie

Toelichting

Wat de inhoud van de vragen betreft, zijn er met name vragen gesteld over de volgende thema's:

- Cijfers schadelijke praktijken (vragen 8, 9, 14 en 23)
Er wordt gevraagd of u inzicht heeft in hoeveel vrouwen onderdrukt worden in gesloten gemeenschappen, hoeveel slachtoffers er zijn van schadelijke praktijken als huwelijksdwang, achterlating, vrouwelijke genitale verminking en eengerelateerd geweld en of er sprake is van een toename. In reactie op deze vragen geeft u aan dat er geen landelijke cijfers beschikbaar zijn over het aantal vrouwen dat onderdrukt wordt. Ook zijn er geen precieze cijfers over de omvang van eerdergenoemde schadelijke praktijken. Deze praktijken spelen vooral binnen gesloten gemeenschappen en worden grotendeels bewust aan het zicht onttrokken.
In de beantwoording geeft u een overzicht van de meldingen en adviesaanvragen die landelijk geregistreerd worden door Veilig Thuis en het Landelijke Knooppunt Huwelijksdwang en Achterlating (LKHA). Ook is er een overzicht van de behandelde zaken door het Landelijk Expertise Centrum Eengerelateerd Geweld (LEC EGG). Er kan geen conclusie worden getrokken over trends in de prevalentie van schadelijke praktijken.
- Doelgroepen Meerjarenplan Zelfbeschikking (vragen 2, 3, 4, 5, 53 en 54)
Er wordt gevraagd wat de exacte doelgroep is van het Meerjarenplan Zelfbeschikking. Ook wordt gevraagd of de acties vooral zijn gericht op mensen met een migratieachtergrond. In uw beantwoording geeft u aan dat het Meerjarenplan zich richt op personen uit gesloten gemeenschappen, dit kunnen mensen met of zonder migratieachtergrond zijn. Ter illustratie: De inzet vanuit de Alliantie Verandering van Binnenuit richt zich onder meer op migranten-, vluchtelingen- en christelijke gemeenschappen. De acties in het Meerjarenplan richten zich zowel op individuen, hun nabije familie als op professionals en vrijwilligers.
- Doelen, streefcijfers en monitoring Meerjarenplan Zelfbeschikking (vragen 7, 16, 25, 27, 28, 38, 40, 59, 65 en 68)

Er zijn veel vragen gesteld over de doelen van het Meerjarenplan. In de beantwoording geeft u aan dat het hoofdoel is dat eenieder uit gesloten gemeenschappen invulling kan geven aan het recht op zelfbeschikking. Dit wil u bereiken door de inzet op mentaliteitsverandering binnen gesloten gemeenschappen en het verhogen van de financiële zelfredzaamheid en participatie op de arbeidsmarkt van vrouwen met een migratieachtergrond in een afhankelijkheidssituatie. In antwoord op de vraag of er ook andere doelen zijn overwogen, gaat u uitgebreid in op de maatschappelijke opgave die er ligt en de beleidstheorie waarop het Meerjarenplan is gebaseerd.

Als reactie op de vragen over de monitoring van het Meerjarenplan geeft u aan dat de Tweede Kamer in de eerste voortgangsbrief informatie zal ontvangen op welke wijze de evaluatie zal worden ingevuld en of streefcijfers daarbij een rol kunnen spelen.

- Inburgering in relatie tot financiële zelfredzaamheid vrouwen met een migratieachtergrond in een afhankelijkheidssituatie (19, 20, 21, 29, 30, 31, 32, 45)

Er zijn veel vragen gesteld op het terrein van inburgering in relatie tot het stimuleren van financiële zelfredzaamheid van vrouwen. In de beantwoording geeft u aan dat gemeenten beleidsvrijheid hierin hebben. Op lokaal niveau kan het beste worden bekeken wat passend is en kan er ingespeeld worden op de situatie van de individuele inburgeringsplichtige. U geeft ook aan dat u gezamenlijk met gemeenten gaat bekijken hoe de inburgeringswet nog beter benut kan worden voor deze doelgroep.

- Acties gericht op bevorderen financiële zelfredzaamheid en/of maatschappelijke participatie specifiek gericht op vrouwen in een afhankelijkheidssituatie in gesloten gemeenschappen (vragen 10, 12, 15 en 42)

Er is gevraagd om een overzicht van de maatregelen specifiek gericht op het bevorderen van financiële zelfredzaamheid van vrouwen en gericht op het vergroten van de arbeidsmarktpositie van vrouwen met een migratieachtergrond. Als reactie op deze vragen geeft u een feitelijk overzicht van de diverse initiatieven ingezet en/of beoogd door zowel SZW als OCW.

- Cultuur- en gendersensitief werken professionals bij aanpak geldzorgen (35, 50, 51 en 63)

Er wordt gevraagd wat u gaat doen om het cultuur- en gendersensitief werken bij de huidige professionals te vergroten en waarom de universiteiten niet zijn meegenomen in de verkenning naar modules gericht op toekomstige professionals. Als reactie geeft u aan dat in de tweede helft van 2023 wordt verkend hoe het cultuur- en gendersensitief werken van de huidige professionals en vrijwilligers versterkt kan worden.

Met betrekking tot de toekomstige professionals geeft u aan dat de verkenning zich richt op de opleidingen Sociaal Juridische Dienstverlening en Social Work binnen de MBO- en HBO-instellingen. Het is het meest aannemelijk dat deze toekomstige professionals uitstromen naar een beroep gericht op praktische ondersteuning van mensen met geldzorgen en/of schulden.

- Budgetverdeling over de actielijnen (vragen 38, 46, 47, 48 en 69)

Er zijn veel vragen gesteld over de verdeling van het budget van 1,2 miljoen over de actielijnen. Als reactie geeft u een feitelijk overzicht van de verdeling van het budget per actielijn.

Datum
22 februari 2023

Onze referentie